
EDE VROEGER EN NU – Erfgoedleerlijn Ede

Verhaal voor leerlingen
Militair erfgoed in Ede

voor groep 5 t/m 8

De Torenstraat in de winter van 1939-1940. Links het huis van de weduwe van Spankeren en rechts het huis van de zusjes de Nooij.

De gans is gevlogen

In de nazomer van 1944, op 18 september om precies te zijn, sprong de Engelse generaal John Hackett met de parachutisten mee naar beneden tijdens de slag om Arnhem. Helaas raakte hij tijdens zijn landing op de Ginkelse Heide zwaar gewond en werd hij door de Duitsers gevangen genomen. De Duitsers brachten alle gewonde gevangenen naar het ziekenhuis in Arnhem, ze hadden toen nog niet in de gaten dat John Hackett een belangrijke Engelse generaal was.

Gelukkig 'ontvoerde' Piet Kruyff, één van de belangrijkste verzetsstrijders in Arnhem, tien dagen later de generaal uit het ziekenhuis. De Duitsers hadden zijn identiteit toen nog steeds niet ontdekt.

John Hackett kreeg een onderduikadres bij vier oudere 'tantes' De Nooij: de ongetrouwde zusjes Mien, Anna en Cor en de weduwe Rie Snoek-de Nooij die samen in een huis woonden in de Torenstraat 5 in Ede.

Wel vier maanden bleef de generaal in het geheim in Ede. De zusjes de Nooij verzorgden hem net zo lang, tot hij sterk genoeg was om op 30 januari 1945 door de sneeuw door de Duitse linies te fietsen en naar bevrijd gebied te ontsnappen. Hij werd hierbij goed geholpen door mensen uit het verzet en hij gebruikte een vals persoonsbewijs op naam van Meneer van Dalen. Toen John Hackett een week later veilig in Engeland was aangekomen, stuurde het verzet uit Londen de geheime code 'De gans is gevlogen' naar het verzet in Nederland om te laten weten dat de generaal weer heelhuids thuis was.

De generaal heeft altijd goede herinneringen gehouden aan de vier maanden onderduiken in Ede. Één van de zusjes, Anna, had Engels gestudeerd. Zij gaf de generaal haar Engelse boeken te leen zodat hij wat te doen had. John Hackett vertelde hierover jaren later:

„Iedereen zou zich van tijd tot tijd enkele maanden uit het gewone bestaan terug moeten trekken om op die manier tot bezinning te komen. Ik was er door de nood toe gedwongen, maar ik heb het een enorme verrijking van mijn leven gevonden.“

Inmiddels zijn de zusjes De Nooij allemaal overleden en is het huis aan de Torenstraat 5 afgebroken. Maar op een schilderij uit de collectie van voormalig Historisch Museum Ede is goed zichtbaar hoe de plek er in de tijd van John Hackett heeft uit gezien.

Generaal Hackett is op de achterste zolderkamer ondergedoken geweest en verzorgd.
Schilderij gemaakt door Pieter de Nooy in 1914, voormalig Historisch Museum Ede.

